

NÁSLEDNÍK TRŮNU PHOTOSHOP ŠESTÝ

Photoshop - program, o kterém snad každý něco slyšel. Legenda a hvězda mezi bitmapovými editory. Byl vyvinut a nejdříve provozován na počítačích Apple, verze 1.0 spatřila světla obchodů v únoru 1990. To již měla v názvu i jméno firmy Adobe. V té době měl program za sebou více než dva roky vývoje a práce svých původních tvůrců - bratrů Knollových.

Photoshop verze 2.0, který se začal prodávat v roce 1991, se stal díky podpoře CMYK separací průmyslovým standardem a spolupodílel se na zahájení revoluce v oblasti tiskové přípravy. Do prostředí Windows byl převeden jen o malou chvíli později, ve verzi 2.5. V té době měl ještě velkého konkurenta, Aldus Photostyle. Následovala verze 3.0, již s podporou práce ve vrstvách a s řadou dalších zajímavých funkcí. Verze 4.0 a 5.0 přinesly vždy něco nového nejen uživatelům, ale i velký finanční úspěch firmě Adobe. Další verze, 5.5, přišla s podporou elektronického publikování.

Sám pracuji s Photoshopem od verze 3.0 (i když přiznávám, že jsem jeho možnosti potajmu zkoušel i s verzí 2.5, tehdy ještě distribuovanou na disketách). Za celou dobu, po kterou Photoshop používám, snad nemohu říci křivé slovo na jeho adresu. Program byl ve všech svých verzích velmi stabilní (což se o řadě jiných produktů v prostředí Windows s takovou jistotou prohlásit nedá) a vždy splňoval veškeré deklarované funkce (což se o řadě produktů s takovou jistotou prohlásit nedá už vůbec).

Nyní mám před sebou Photoshop 6.0 a těším se na novinky, které s ní přicházejí. Naneštěstí je zatím ve verzi CE, tedy sice s podporou naší znakové tragédie, ale jen v anglické verzi, což přece jenom mírně zpomaluje proces mého chápání a zřejmě se i projeví v nepřesné interpretaci názvů některých funkcí v následujícím textu. Přijměte tedy předem moji omluvu.

Pro ty, kteří s Photoshopem někdy přišli do styku nebo s ním pravidelně pracují, by zřejmě postačil výčet a popis novinek, které nová verze přináší. Ostatním snad přijde vhod alespoň krátké seznámení s programem jako takovým. Budu-li citovat úvodní odstavec manuálu verze 4.0, mohou se zdát slova nadnesená, nicméně osobně si myslím, že docela odpovídají skutečnosti: "Je to zcela výjimečný program pro retušování fotografií, úpravy obrazů a barevné malování. Program Adobe Photoshop vám nabízí nástroje, které potřebujete k tomu, abyste dosáhli výsledků v profesionální kvalitě, bez ohledu na to, zda jste nováček nebo odborník na úpravy obrazů. Ať jste výtvarný redaktor nebo vydavatel elektronických dokumentů, který potřebuje montovat a upravovat barevné obrazy, fotograf, který chce retušovat podklady pro tisk, či výtvarník tvořící původní výtvarné dílo, koláž nebo fotomontáž pro tisk či pro web, zjistíte, že Adobe Photoshop je opravdu vynikající produkční nástroj pro výtvarnou práci. Photoshop je stejně užitečný pro tiskárny a osvitová studia, kde potřebují generovat barevné výtažky, pro animátory, kteří chtějí kolorovat obrazy a rychle vytvářet audiovizuální materiály, i pro výtvarníky, kteří chtějí tvořit původní umělecká díla pomocí nejnovějších prostředků a nástrojů." (Ostatně úvodní odstavec manuálu verze 5.0 je doslova stejný.)

Je třeba doplnit, že k dosažení dobrých výsledků je potřeba mít nejen dobrý program, ale i dostatečné znalosti, a rovněž je třeba ten dobrý program dobře zvládnout. Troufám si neshodit názor některých kolegů z tiskárny, že "počítače to udělají samy".

Photoshop umožňuje pracovat s obrazovými soubory nejrůznějších bitmapových formátů (z těch známějších např. TIF, JPEG, GIF, PCX, BMP, ...), importovat i některé vektorové nebo kombinované formáty (EPS, PDF). Pomocí řady nástrojů lze obrázky retušovat, barevně upravovat, nejrůznějšími způsoby kombinovat, montovat k sobě, určovat průhlednost či viditelnost částí obrazu, doplňovat je texty, v nové verzi i vektorovými prvky a výsledné dílo vytisknout na takřka libovolné tiskárně, generovat soubory pro další předtiskové a tiskové zpracování, připravit soubory pro publikování na internetu... (Začínám se utvrzovat v názoru, že se to v krátkosti popsat nedá, navíc vlastně jinými slovy opakuji výše citovaný úvod z manuálu.)

Nyní tedy k Photoshopu 6.0 CE

V obvyklé krabici o rozměrech 9 x 22 x 24 cm naleznete dva CD: Photoshop 6.0 v originální anglické verzi a Photoshop 6.0 CE, dále poměrně tlusté licenční ujednání v řadě jazyků (český zatím schází), registrační kartu s příručkou, Quick Reference Card (přehled příkazů a zkratk) a uživatelskou příručku v anglickém jazyce.

K instalaci jsem použil verzi CE, vlastní instalace proběhla zcela bez potíží, a to jak ve Windows 98, tak ve Windows NT 4.0. Novější verze tohoto nejrozšířenějšího operačního systému nemám zatím tu čest vlastnit a ani používat. Na pevném disku obsadila cca 112 MB (samozřejmě podle zvolených součástí bude velikost kolísat).

Je škoda, že na rozdíl od předchozích verzí programu v balení chybí "Tutorial Disk", který by vás pěkně přehledně seznámil s programem, přiblížil vám novinky a osvětlil ovládání programu. Po instalaci tedy došlo rovnou na spuštění novinky. Objevilo se důvěrně známé okénko, kde kolují zprávy, co všechno startuje, a po chvíli program nabíhá. Plovoucí okno s nástroji je důvěrně známé, rovněž řada dalších okének. Na první pohled je nový pruh voleb – Options Bar.

Spouštím Help, nápověda však nefunguje. Na rozdíl od předchozích verzí je ve formátu HTML a můj statečný MSIE verze 3.0, který se mi nainstaloval s Windows NT 4.0, na ni nestačí. Problém však řeší pozdější upgrade MSIE 5.5 z jednoho CD zakoupeného s časopisem Chip. Potom se už mám možnost kochat krásnou strukturovanou nápovědou (později zjišťuji, že s nápovědou se vypořádá i Netscape Navigator 4.51).

Na druhý pohled – okno s nástroji je trošku obsáhlejší, což je dáno některými novými funkcemi programu. Pro potřeby publikování na internetu je nyní přímo ve Photoshopu možné obrázek rozdělit na řezy, kterým následně lze přidělit požadované chování a vlastnosti, tedy například odkaz URL, cílové okno a další. Tyto možnosti dále rozšiřuje integrovaný ImageReady 3.0. Ačkoliv toto není právě můj obor, rychle se mi podařilo vyzkoušet si tvorbu živých webových obrázků, měnících se podle polohy ukazatele myši nad obrázkem, vytvořit si animovaný obrázek i namapovat oblastem obrázku URL odkazy. Jsem přesvědčen, že v krátké době lze tyto možnosti zvládnout a vytvářet s jejich pomocí mistrovská díla.

Protože však Photoshop v jeho starších verzích používám převážně v oblasti tiskové přípravy, retuší a montáží, byl jsem zvědav spíše na novinky týkající se této oblasti. První z nich je podpora vektorů. Pomocí Shape tool můžete kreslit nejen předdefinované obrazce (čtverce, obdélníky, kruhy a elipsy, mnohoúhelníky a hvězdice, ale i uživatelsky definovatelné obrazce, jejichž tvary lze dále pomocí známých nástrojů pro editaci cest upravovat). Photoshop si pro ně vytvoří Shape layer, vrstvu obrazců, s jejíž pomocí se dále definují jejich barvy, průhlednost, interakce s jinými vrstvami atd.

Silně rozšířená je i podpora textů. Text nyní již není třeba editovat ve zvláštním okně, ale přímo v obraze s výhodným využitím pruhu voleb. Navíc přibyla funkce odstavcového textu s možností formátování. Odstavec lze zarovnat vlevo, vpravo či na střed. Chybí zarovnání do bloku, které v povolání rukách a s absencí možnosti dělení slov dokáže v řadě programů "vytvořit" pravé typografické skvosty. Vytvořené texty lze dále různě deformovat a vytvářet tak zajímavé (i krkolonné) efekty, přičemž text zůstává nadále editovatelný. Novinkou je i možnost nastavení typu (písma a velikosti) i barvy pro jednotlivé znaky textu.

Další tvůrčí novinkou je nástroj Liquify, zkapalnění. Poskytuje prostředky pro pokrivení obrazu od jemných deformací až po divoké efekty.

Rozšíření se dočkala i správa vrstev, které můžete nově uspořádat do sad či množin, a těm pak společně určovat vlastnosti. Úžasné – a navíc to funguje. Vrstev může být tolik, že se v tom nikdo nevyzná, ani tvůrce sám.

Dalším nástrojem, použitým již ve verzi 5.5, je Extract Image, oddělení vybrané oblasti od pozadí. V řadě případů může přinést uspokojivé výsledky, já jsem si zřejmě na zkoušení vybral nevhodné obrázky, a tak se spíše přikláním k názoru, že bych to u nich dělal jinak. To mne však právě na Photoshopu fascinuje – ke kýženému cíli je často možné dospět pomocí různých prostředků a záleží právě na uživateli, který se mu jeví jako nejlepší či který nejlépe zvládá. Možnost výběru pochopitelně roste s postupným nárůstem zkušeností a znalostí.

Jednou z nejpodstatnějších součástí Photoshopu je Color Management, systém správy barev. Pomocí definic vstupních, pracovních a výstupních ICC profilů barevných zařízení pomáhá k dosažení odpovídajících barevných výsledků v celém řetězci zpracování. Je ovšem nutné správné profily vytvořit. Naštěstí již naleznete řadu firem, které barevnou kalibraci zařízení nabízejí jako službu, a nemusíte tedy sami kupovat poměrně nákladná měřicí zařízení a software nutné pro slušnou kalibraci.

Závěrem se přiznám, že nedokážu v jednom článku popsat všechny možnosti, které Photoshop 6.0 nabízí. To, co jsem měl možnost za dva měsíce příležitostně ukradeného času vyzkoušet, potvrzuje můj názor, že i tato verze Photoshopu patří ke špičce mezi programy s velkým P. Jeví se mi jako velmi stabilní, spolehlivý program, který dělá to, co slibuje a zcela si zaslouží Chip Tip. A tak v tomto případě mi i jeho cena připadá přiměřená, i když jako zákazník bych samozřejmě uvítal její co největší pokles. A ještě jedna příznivá zpráva: v době, kdy tento článek budete číst, si pravděpodobně budete již moci koupit lokalizovanou verzi Photoshop 6.0.1 CZ.

Jan Kroupa

Photoshop 6.0 CE

Slavný bitmapový editor.

Minimální požadavky:

PC – Pentium, 64 MB RAM, 125 MB na HD + swap, grafika 800 x 600, Windows 98/Me/2000/NT SP

5.0.

Mac – PowerPC, 64 MB RAM, 120 MB na HD, monitor 832 x 624, Mac OS 8.6.

Výrobce: Adobe Systems, San Jose, CA, USA.

Poskytl: Adobe Systems ČR, Praha.

Cena: 30 480 Kč, upgrade 9890 Kč.

Photoshop 6 pro Macintosh

Pokud budeme hledat opravdu nejpopulárnější program na platformě Apple, jednoznačně skončíme u

Adobe Photoshopu. Tento program vždy patřil k počítačům Apple stejně jako nakousnuté jablko v logu.

Nejnovější verze Photoshopu s číslem 6.0.1 přináší opravdu dokonalé řešení pro práci s obrazovými soubory. Součástí instalace je i speciální program Adobe ImageReady určený pro optimalizaci grafiky na web, pro multimediální tituly a pro přípravu animovaných obrázků. Oba programy, Photoshop i ImageReady, se vzájemně doplňují a jejich spolupráce je bezchybná. Podrobnosti o novinkách a o možnostech těchto programů jste si jistě přečetli v podrobné recenzi.

Photoshop je multiplatformní program, to znamená, že jej lze provozovat pod Mac OS i pod Windows. Na rozdílných platformách se však chová velmi podobně, má stejné ovládání a veškeré soubory v něm vytvořené jsou bez sebemenších problémů přenositelné z jedné platformy na druhou. Photoshop je velmi dobře optimalizovaný pro nové procesory PowerPC G4 s rozšířením Velocity Engine a s kvalitní podporou multiprocessingu. Nejnovější počítače Apple tak umožní "vymáčkout" z Photoshopu maximum. Ve Photoshopu se také velmi často porovnává výkon nových procesorů PowerPC a Intel a jistě není bez zajímavosti, že Photoshop běží nejrychleji právě na počítačích Apple s procesory PowerPC G4.

Nová, již šestá verze Photoshopu se povedla, oproti předchozím verzím vyniká zejména zlepšením podpory pro elektronické publikování, zdokonaleným grafickým rozhraním a vyšší optimalizací a stabilitou. Je jen velká škoda, že se u Adobe ani po více než deseti letech nenaučili vytvářet opravdu identické rozhraní ve všech svých produktech. Photoshop, ImageReady, Illustrator a InDesign se v propagačních materiálech "vychloubají" identickým rozhraním, což ovšem není zcela pravda. Například odtrhávací nástroje stále ve Photoshopu chybějí, zatímco v Illustratoru jsou již od verze 8. Jiné prvky zase chybějí v Illustratoru, přestože Photoshop je používal už ve verzi 5 apod. Také velké množství drobných "kosmetických vad" ubírá celkovému dojmu z každé nové verze. Naštěstí žádný z těchto nedostatků přímo neovlivňuje práci nebo výkon programu.

Pro uživatele systémů Mac OS 8.6 a novějších je jistě potěšující fakt, že Photoshop i ImageReady konečně používají nové navigační služby, ikony v záhlaví okna a proporcionální táhla. Také podpora pro myši s více tlačítky a kolečkem je bezvadná.

Photoshop 6 tedy pokračuje úspěšně ve zdokonalování dokonalého. Jen o velmi málo produktech se dá prohlásit totéž, co o Photoshopu – absolutní jednička ve své kategorii. Společnost Adobe, dobře si vědoma jedinečnosti Photoshopu, chce ovšem jít mnohem dál. S Photoshopem 6 si "pouze" upevnila pozice v profesionálním světě. Ovšem pro běžného uživatele je cena Photoshopu 6 nepřijatelná. Toho si je společnost Adobe (překvapivě) velmi dobře vědoma a již ohlásila uvedení Adobe Photoshop Elements – zdokonaleného nástupce Photoshopu LE, který vychází z ostrého Photoshopu 6 a přináší i novinky připravované do verze 7, a to za cenu pouhých 99 USD. V době, kdy jsem psal tyto řádky, nebyl ještě Adobe Photoshop Elements dostupný, je ovšem velmi pravděpodobné, že již v příštím čísle Chipu vás s tímto novým produktem podrobně seznámíme – je totiž opravdu nač se těšit!

Jakub Formánek | formanek@vol.cz